

Development of a Blended Vocational Training Model for Department Skill Development

Pornpoj Sawangdee¹, Sanit Teemueangsai², and Songsak Songsanit³

¹ Doctor of Education Program in Educational Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

^{2,3} Faculty of Education Program in Educational Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

¹E-mail: PornpojSawandee2567@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-3410-8295>

²E-mail: sanit.t@rmu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2994-0266>

³E-mail: songsak15@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-2041-3396>

Received 10/04/2024

Revised 19/04/2024

Accepted 17/06/2024

Abstract

Background and Objectives: The university's teaching and learning management uses the competency-based curriculum, which is a curriculum that aims for learners to develop core competencies that are important for living, working, and learning, that are necessary for a quality life. This research aims to 1) synthesize documents and research related to blended training to promote labor skill development, 2) develop a blended training model to promote labor skill development, and 3) evaluate blended training to promote labor skill development.

Research Methodology: Three groups of samples were analyzed: 1) Research documents, theses, and doctoral dissertations to analyze the principles, concepts, and theories related to problems and needs, and then synthesize them to obtain guidelines for developing the model. 2) The population is experts who are used to collecting opinions and suggestions on the development of blended vocational training models according to the Department of Skill Development's skill upgrading curriculum. 3) The population is qualified people who are used to evaluate the appropriateness of blended vocational training models according to the Department of Skill Development's skill upgrading curriculum. The research instruments consisted of 1) a record form for synthesizing documents, concepts, theories, and research, 2) an in-depth expert interview form, and 3) an evaluation form for blended training models according to the skill level curriculum. Department of Skill Development

Results: 1. Results of the study of the synthesis of documents and research data sources related to career management that promotes problem-solving thinking of career participants. The sample group was selected by purposive sampling, divided into each area as follows: 1) 10 learning model documents, 2) 5 vocational activity documents, 3) 10 problem-solving thinking documents, 4) 4 technical and methodological documents, and 5) 2 measurement and evaluation documents. 2. Results of the development of a blended training model to promote labor skill development according to the Department of Skill Development's skill-enhancing training curriculum. There are 6 supporting factors: 1) vocational training activity organization, 2) role of trainers, 3) role of trainees, 4) curriculum and content, 5) training equipment and facilities, and 6) measurement and evaluation. The blended learning model

has been evaluated by experts as being useful and can be effectively applied. 3. Results of the evaluation of the blended vocational training model according to the Department of Skill Development's skill-enhancing curriculum. It is a tool used to assess 1) feasibility, 2) accuracy, 3) appropriateness, and 4) usefulness in collecting opinions and suggestions from experts on the model that the researcher has synthesized.

Conclusion: of the research results. The mixed training model to promote labor skill development is a guideline for developing competencies for workers and those interested, which will be useful in solving labor force problems in line with labor skill standards and meet labor market needs, providing opportunities for craftsmen who do not have the opportunity to study.

Keywords: Integrated Vocational Training Model; Department of Skill Development

รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

พรพจน์ แสงวงดี¹, สนิท ตีเมืองชัย² และทรงศักดิ์ สองสนิท³

¹นักศึกษาศาสาชานาวิศวกรรมศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ หลักที่สำคัญต่อการใช้ชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน 3) เพื่อประเมินการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ระเบียบวิธีการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) เอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ มาวิเคราะห์ในหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการ แล้วสังเคราะห์ให้ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบ 2) ประชากรคือผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน 3) ประชากรคือผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกรายการเชิงสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึก 3) แบบประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผลการวิจัย 1. ผลการศึกษาสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีพที่ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของผู้เข้าอาชีพคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบบเจาะจง แบ่งเป็นแต่ละด้าน ดังนี้ 1) เอกสารด้านรูปแบบการเรียนรู้ จำนวน 10 เล่ม 2) เอกสารด้านกิจกรรมการอาชีพ จำนวน 5 เล่ม และ 3) เอกสารด้านการคิดแก้ปัญหา 10 เล่ม 4) เอกสารด้านเทคนิคและวิธีการ จำนวน 4 เล่ม และ 5) ด้านวัดและการประเมินผล จำนวน 2 เล่ม 2. ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามหลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีปัจจัยสนับสนุน 6 ด้านคือ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอาชีพ 2) ด้านบทบาทของผู้ฝึกสอน 3) ด้านบทบาทผู้เข้าฝึกอบรม 4) ด้านหลักสูตรและเนื้อหา 5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์ช่างฝึก 6) ด้านวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นรูปแบบที่มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ 3. ผลการประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้ ประเมิน 1) ความเป็นไปได้ 2) ความถูกต้อง 3) ความเหมาะสม และ 4) ความเป็นประโยชน์ ในการเก็บรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น

สรุปผลการวิจัย รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่แรงงานและผู้สนใจ อันจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหากำลังแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานฝีมือแรงงานและ ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เปิดโอกาสให้ช่างฝีมือที่ไม่มีโอกาสศึกษาได้

คำสำคัญ: รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน; กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ได้วางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วโดยคนไทยในอนาคต ต้องเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมทั้ง กาย ใจ สติปัญญาสามารถเรียนรู้ ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรมนักคิดและผู้ประกอบการ บนฐานของการรู้คุณค่าความเป็นไทยยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ที่ส่งเสริมด้านการศึกษา หมายความว่า 12 จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตฐานสมรรถนะ เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 30 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา บัณฑิตฐานสมรรถนะ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยใช้ หลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ หลักที่สำคัญต่อการใช้ชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมี คุณภาพในโลกศตวรรษที่ 21 ดัชนีความสามารถ ในการแข่งขันของ สภาเศรษฐกิจโลก ด้านทักษะ คะแนน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 เมื่อสิ้นสุดแผน ดัชนีความสามารถในการ แข่งขันของสภาเศรษฐกิจโลก เป็นดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งหมด 140 ระบบ เศรษฐกิจทั่วโลก โดยตัวชี้วัด ทั้งหมดที่ใช้แบ่งออกเป็น 12 สาขาหลักและทักษะเป็นหนึ่งใน สาขาหลัก ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัด ที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา และทักษะของประชากร และ คุณภาพของการจัดการศึกษา และการฝึกอบรมอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) และนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2566-2570) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับรูปแบบการบริหารองค์กรให้มีความคล่องตัวพร้อมขับเคลื่อนสู่ออนาคต โดยมีเป้าหมาย ดังนี้ 1) บุคลากร วช. มีสมรรถนะตรงตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย และสามารถพัฒนาตนเอง ได้ตลอดเวลา 2) มีระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว พร้อมปรับตัวตามสถานการณ์โลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถบูรณาการกับหน่วยงานภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) เป็นองค์กรดิจิทัล และ 4) มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล วช. ยังได้กำหนดในการจัดทำแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566 - 2570 ที่สอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์องค์กร สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570 เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการระยะปานกลาง โดย แผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2566- 2570ดังกล่าว จะตอบโจทย์ของยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม และ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566 - 2570 โดยจะจัดให้มีการประเมินแผนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทบทวนและ ปรับปรุงตัวชี้วัดค่าเป้าหมายตามกลยุทธ์เป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศและกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต(สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570, 2566)

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการแข่งขันในโลกของการทำงานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกมิติรอบด้าน ดังนั้น การพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาคนตามบริบทของยุคเศรษฐกิจ ความรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็น การพัฒนาทักษะฝีมือภาคแรงงานของประเทศถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ซึ่งมีผู้ใช้แรงงานในภาคส่วนต่างๆ ทั้ง ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคธุรกิจบริการ ซึ่งแรงงานที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมเป็นกลุ่มคนที่สำคัญที่จะขับเคลื่อนให้ภาคอุตสาหกรรมเจริญก้าวหน้า และส่งเสริม สนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นหน่วยงานที่

รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อแก้ปัญหาด้านทักษะฝีมือของแรงงานให้สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างทันเหตุการณ์ และให้แรงงานมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยสำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก มีหน้าที่คิดค้น และพัฒนา ระบบ รูปแบบและวิธีการฝึกทักษะที่ตอบสนองต่อความต้องการด้านแรงงาน มีมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานในสาขาอาชีพต่างๆ ที่สถานประกอบกิจการและภาคอุตสาหกรรมต้องการ

ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จึงมุ่งสู่การเป็นประเทศรายได้สูงโดยให้ความสำคัญใน 3 มิติ คือ มิติด้านความมั่งคั่ง มิติด้านความมั่นคงและมิติด้านความยั่งยืน ด้วยการสร้าง “ความเข้มแข็งจากภายใน” ขับเคลื่อนตามแนวคิด “ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง” ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย เป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สำหรับในเรื่องการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันนั้น กำลังแรงงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการวางแผนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้บรรลุตามแนวทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังกล่าวให้สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามชุดใหม่ในศตวรรษที่ 21 และการเผชิญกับความท้าทายภายในประเทศคือ “กักตักประเทศรายได้ปานกลาง” และประสบปัญหาการลดลงของผลิตภาพแรงงานและกำลังแรงงาน รวมทั้งการขาดแคลนแรงงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพด้วย ซึ่งล้วนเป็นข้อจำกัดต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทย (Structural Transformation) เพื่อก้าวข้ามพัฒนาการเศรษฐกิจไทยสู่ประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นของรัฐบาลที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างไปสู่ Value-Based Economy หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ ผลิตภาพการผลิตถือเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจระยะยาว รวมถึงสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ผลิตภาพแรงงานของประเทศไทยขยายตัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและมีแนวโน้มลดลง สะท้อนว่าประเทศไทยมุ่งเน้นปัจจัยด้านเงินทุนและปริมาณแรงงานมากกว่าการพัฒนาคุณภาพแรงงาน คือการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาไปสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตได้ ดังนั้น เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาผลิตภาพแรงงานซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือ แรงงาน พ.ศ. 2545 ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (2556) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กำหนดให้มีมาตรฐานฝีมือแรงงานและการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และส่งเสริมให้ภาคเอกชน เป็นผู้ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยต้องได้รับการอนุญาตจากนายทะเบียน ในด้านการทัศนศึกษาดูงาน ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดโครงการไปทัศนศึกษาดูงานตามโครงการพัฒนาบุคลากร ขององค์กรหนึ่ง ๆ ประสบกับปัญหาและอุปสรรคอันเนื่องมาจาก หน่วยงานนั้นเป็นสาเหตุสำคัญ กล่าวคือ หน่วยงานบางแห่ง มีทัศนคติที่แคบ ไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร จึงไม่ให้การสนับสนุน

สภาพการทำงานในปัจจุบันทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการพัฒนาศักยภาพในการ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนากำลังคนเพื่อเข้าสู่การทำงาน สถานประกอบการมัก คาดหวังว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้ทันที แต่ในความเป็นจริงผู้ที่สำเร็จการศึกษาจำนวนไม่น้อยถูกประเมินว่ายังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสาเหตุหนึ่งเกิดจากภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมมีการปรับตัวสามารถ พัฒนาได้อย่างรวดเร็วเพื่อการแข่งขันในเชิงธุรกิจ ในขณะที่ภาคการศึกษาขยับตัวช้าและขาด การเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม ทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วต้อง ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เรียนรู้เพิ่มขึ้นในช่วงก่อนเริ่มปฏิบัติงาน (สุทธิพร, 2556) แสดง

ให้เห็นว่า การผลิตกำลังคนส่วนใหญ่ของประเทศยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ ผู้สำเร็จการศึกษาขาดคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

จากการแก้ปัญหาด้วยการจัดการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Training) ฝึกอบรมแบบนี้ เป็น ฝึกอบรมที่ผสมผสานวิธีการ สื่อ หรือช่องทางการฝึกอบรม ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นฝึกอบรมที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียนร่วมกับการฝึกอบรมนอกห้องเรียนที่ผู้เรียน และผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ หลากหลาย กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเกิดขึ้นจากยุทธวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบโดยเน้น เป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Training) เป็นวิธีการสอนแบบบูรณาการที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นการสอนในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ร่วมกับการสอนบนสื่อคอมพิวเตอร์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) การจัดการเรียนการสอน ผ่านเว็บ (Web-Based Learning) แล้ว ยังมี เว็บฝึกอบรม (Web – Based Training) อินเทอร์เน็ต ฝึกอบรม (Inter-Based Training) จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งได้รับการนิยามรูปแบบหนึ่ง เพราะสามารถยืดหยุ่นตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนทั้งด้านรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบ การคิดความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (Bonk and Graham, 2006 : 5) สัดส่วนการ นำเสนอเนื้อหาบทเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 30-79 ที่ใช้ร่วมกับการสอนในห้องเรียนหากมีสัดส่วน ของเนื้อหาบทเรียนที่นำเสนอทางอินเทอร์เน็ตน้อยกว่าร้อยละ 30 นั้นถือเป็นเทคโนโลยีเว็บช่วยสอน (Allenand Seaman, 2005) หรือถ้ามากกว่าร้อยละ 79 นั้นถือเป็นบทเรียน E-Learning เช่นกัน (Bersin, 2004) กล่าวในการออกแบบการเรียนแบบผสมผสานนั้นควรออกแบบและกำหนดกิจกรรม 3 ประการคือ 1) การออกแบบและกำหนดกิจกรรมแบบฝึกหัดหรือการทบทวนความรู้ของผู้เรียน 2) การออกแบบและกำหนด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน (Collaboration) เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมและ 3) การออกแบบและ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้หลักเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในรูปแบบที่ยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลการคิดความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (Bonk and Grah, 2004) ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้ตลอดเวลาจากทุกสถานที่ตามความ ต้องการของตนเอง Bersin (2004) นอกจากนี้การเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสานยังสามารถพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้สิ่งแวดล้อมแบบออนไลน์และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนได้ Kaye,(2003). ส่วนการ จัดการด้านเนื้อหาผู้สอนสามารถจัดเนื้อหาทฤษฎีที่เข้าใจง่ายให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองจากเว็บส่วนเนื้อหาที่ ยากหรือปฏิบัติให้เรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันสามารถประสบผลสำเร็จ ทางการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกันในด้านความสามารถในการแก้ปัญหาความคิดสร้างสรรค์ความคิดวิเคราะห์ และความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณได้เป็นอย่างดี ใจทิพย์ณสงขลา (2550) โดยผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเช่นการการสอนผสมผสานในชั้นเรียนร่วมกับออนไลน์, การเรียนแบบ หมวก 6 ใบ, สตอรี่ไลน์จุดมุ่งหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียนได้ความรู้โดยอัตราส่วนการผสมผสานจะขึ้นอยู่กับลักษณะ เนื้อหาและกิจกรรมการสอนให้เกิดความรู้และทักษะปฏิบัติ โดยเฉพาะการสอนในชั้นเรียนร่วมกับการสอน แบบออนไลน์ก็ถือว่าเป็นอีกหนึ่งวิธีที่สุุดในปัจจุบัน ซึ่งตรงกับความคิดที่ว่า "ไม่มีวิธีการสอนแบบใดหรือแบบ หนึ่งเดียวช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ผู้สอนจะต้องใช้วิธีการหลายๆวิธีนำมา ผสมผสานกัน(Blended) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ " สอดคล้องกับแนวคิดของ Bonk and Graham (2006) ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนสอนแบบผสมผสานทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ ส่งผลให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความกระฉับกระเฉงในการเรียนรู้ (Active Learner) และสามารถลดเวลาในการเข้า ชั้นเรียนได้นอกจากนี้การเรียนแบบผสมผสานยังมีส่วนสนับสนุนปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมระหว่างผู้เรียนกับ

ผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนโดยการติดต่อแบบส่วนตัวช่วยให้กิจกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น Thorne (2003) และช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม (Activity) ร่วมกันมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษาข้างต้น มาพัฒนาเป็นรูปแบบการฝึกอาชีพเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยการเรียนรู้แบบผสมผสานในภาคทฤษฎีเนื้อหาแบบออนไลน์กับแบบฝึกอาชีพในห้องฝึกอาชีพ มาพัฒนาสมรรถนะซึ่งเป็นองค์ประกอบของมาตรฐานอาชีพใช้ในการพัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงาน สาขาอาชีพช่างซ่อมไมโครคอมพิวเตอร์ ระดับ 1 โดยพัฒนาในรูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสมรรถนะดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่แรงงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหากำลังแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานฝีมือแรงงานและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เปิดโอกาสให้ช่างฝีมือที่ไม่มีโอกาสศึกษาได้ศึกษารวมถึง ผู้ที่จบการศึกษาหรือผู้ที่ต้องการฝึกอาชีพ ได้รับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อทราบระดับฝีมือแรงงานของตน และพัฒนาตนเองไปสู่มาตรฐานฝีมือแรงงานที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการฝึกอาชีพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสานตามหลักสูตรยกระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสานตามหลักสูตรยกระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ มาวิเคราะห์ในหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการ แล้วสังเคราะห์ให้ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบ

กลุ่มที่ 2 ประชากรคือผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการฝึกอบรมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานไม่ต่ำกว่า 10 ปีจากสถาบันพัฒนาพัฒนาฝีมือแรงงาน มหาวิทยาลัยภาคีรัฐ ภาคเอกชนและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีเอกหรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คนแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1	ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	จำนวน 3 คน
2.2	ผู้เชี่ยวชาญด้านการคิดแก้ปัญหา	จำนวน 3 คน
2.3	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการอบรม	จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 ประชากรคือผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนในระดับปริญญาตรีมาแล้วไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไปคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน

เครื่องมือวิจัย

การวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม โดยแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. แบบบันทึกการรายงานเชิงสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย
2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเชิงลึก
3. แบบประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การสังเคราะห์เอกสารวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการรายงานเชิงสังเคราะห์
2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
3. การประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการรายงานเชิงสังเคราะห์
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

สถิติในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของบทเรียนรูปแบบการเรียนรู้บนเว็บแบบที่มีวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของเมกยูแกนส์ (Meguigans Ratio) (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต, 2528: 285)
2. ค่าความยากง่ายของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับความยากง่ายของแบบทดสอบ โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2554: 207 - 208))
3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด (Discrimination) โดยใช้สูตรสัดส่วนหมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบในการจำแนกกลุ่มตัวอย่างซึ่งอาจหมายถึงผู้เรียนหรือผู้ตอบแบบทดสอบออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน หรือ กลุ่มที่เห็นด้วยและกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2554: 208 - 210)
4. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานระหว่างกลุ่มทดลองกับเกณฑ์ร้อยละ 80 คำนวณด้วยสถิติ T - Test (One Sample)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการฝึกอาชีพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

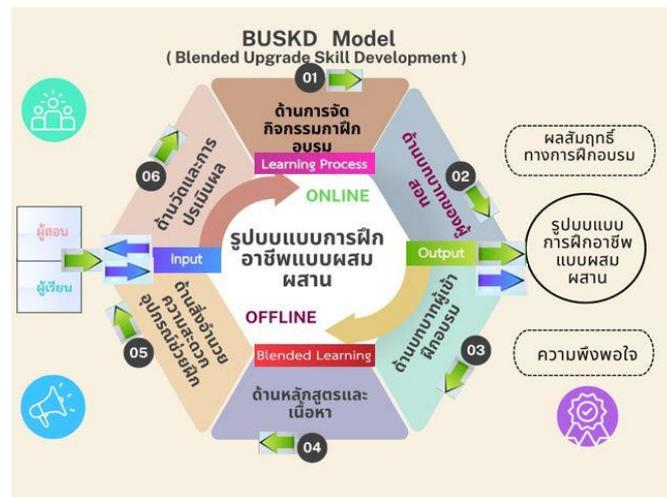
สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีพ ดังนี้

- 1.1 เอกสารด้านรูปแบบการเรียนรู้ จำนวน 10 เล่ม
- 1.2 เอกสารด้านกิจกรรมการอาชีพ จำนวน 5 เล่ม และ
- 1.3 เอกสารด้านการคิดแก้ปัญหา 10 เล่ม
- 1.4 เอกสารด้านเทคนิคและวิธีการ จำนวน 4 เล่ม และ
- 1.5 ด้านวัดและการประเมินผล จำนวน 2 เล่ม

2. ผลการพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนารูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน 6 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม
- 2.2 ด้านบทบาทของผู้ฝึกสอน
- 2.3 ด้านบทบาทผู้เข้าฝึกอบรม
- 2.4 ด้านหลักสูตรและเนื้อหา
- 2.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอุปกรณ์ช่วยฝึก
- 2.6 ด้านวัดและการประเมินผล

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน

3. ผลการใช้รูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสานตามหลักสูตรระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

3.1 ผลการประเมินรูปแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสานตามหลักสูตรระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ข้อความคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความเหมาะสม			
1. หลักการแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการผลการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	4.57	0.62	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.41	0.65	เหมาะสมมาก
2. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ตามผลการพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สอดคล้องกับหลักการและทฤษฎี	4.37	0.80	เหมาะสมมาก
3. บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียนและบทบาทหน้าที่ของผู้สอนมีความเหมาะสม จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยเน้นการส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา	4.60	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
4. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีความเหมาะสม	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
5. กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนดำเนินกิจกรรมเรียนรู้ตามรูปแบบมีความเหมาะสม 1) ขั้นตอนเตรียมการเรียนรู้ 2) ขั้นตอนจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนเผชิญปัญหา 4) ขั้นตอนสะท้อนผลการศึกษา คิดแก้ปัญหา และ 5) ขั้นสรุปและประเมินผลสู่ความสำเร็จ	4.27	0.82	เหมาะสมมาก
6. วิธีการวัดประเมินผลของรูปแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.37	0.80	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย	4.43	0.74	เหมาะสมมาก
ด้านความเป็นไปได้			
7. รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระและศึกษาหาความรู้ ตามความสนใจของผู้เรียน	4.20	0.44	เป็นไปได้มาก
8. การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานสนับสนุนที่ส่งเสริมความสามารถการคิดแก้ปัญหาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้	4.28	0.54	เป็นไปได้มาก

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้วยตนเอง และสามารถคิดแก้ไขปัญหาจากการค้นหาคำตอบได้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ			
9. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ช่วยสนับสนุน อำนวยความสะดวก ข้อมูลให้ผู้เรียนสามารถ ค้นหาคำตอบจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนดให้	4.60	0.54	เป็นไปได้มากที่สุด
10. เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ช่วยสนับสนุน อำนวยความสะดวก ในการแลกเปลี่ยนและการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน	4.57	0.62	เป็นไปได้มากที่สุด
11. การเรียนรู้จากกิจกรรมแบบผสมผสาน ที่เน้นสมรรถนะของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงานเป็นกลุ่มร่วมกัน	4.37	0.80	เป็นไปได้มากที่สุด
12. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน โดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน นำพาผู้เรียนเข้าสู่บริบทการเรียนรู้และช่วย กระตุ้นการค้นหา คำตอบอย่างต่อเนื่อง	4.60	0.54	เป็นไปได้มากที่สุด
13. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสาน โดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย บนพื้นฐานของความเข้าใจและเหตุผล ในระยะเวลาที่กำหนด	4.40	0.89	เป็นไปได้มากที่สุด
14. โดยภาพรวมรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริง	4.27	0.82	เป็นไปได้มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.41	0.65	เป็นไปได้มากที่สุด
ด้านความถูกต้อง			
15. การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และการริเริ่ม	4.57	0.72	ถูกต้องมากที่สุด
16. การเรียนรู้จากรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีเหตุ	4.43	0.81	ถูกต้องมากที่สุด

ข้อความคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
สถานการณ์ที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดคล่อง คิดไว และคิดแก้ไขปัญหา			
17. การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงหลักการและมีความคิดที่หลากหลาย	4.47	0.73	ถูกต้องมาก
18. การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานผู้สามารถปรับปรุงแนวคิดตนเอง โดยการหาทางเลือกหลากหลายและสร้างทางเลือกเท่าที่ตนเองสามารถทำได้ จากนั้นจึงค่อยนำมาเลือกการคิดแก้ปัญหาที่ถูกต้องที่สุด	4.63	0.49	ถูกต้องมาก
รวมเฉลี่ย	4.53	0.69	ถูกต้องมากที่สุด
ด้านการใช้ประโยชน์			
19. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่าง กระตือรือร้น ตั้งใจและสนใจกับกิจกรรมนั้น ๆ	4.40	0.89	ประโยชน์มาก
20. การเรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	4.50	0.73	ประโยชน์มากที่สุด
21. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม (Preparation) 2) ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (Teaching) 3) ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกทักษะ (Practicing) 4) ขั้นที่ 4 ขั้นวัดและประเมินผล (Evaluation) 5) ขั้นที่ 5 ขั้นสรุป (Summarizing)	4.37	0.71	ประโยชน์มาก
22. การเรียนรู้จากสถานการณ์ใกล้เคียงช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการคิดปัญหาและสามารถนำไปใช้งานกับสถานการณ์จริงได้	4.30	0.65	ประโยชน์มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.75	ประโยชน์มาก

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การประเมินการประเมินรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การพัฒนาแบบการฝึกอาชีพแบบผสมผสาน ตามหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานพบว่าด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 อยู่ในระดับความถูกต้องมากที่สุด ถัดมาเป็นด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ถัดมารองลงมา คือ ด้านความเป็นไปได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 อยู่ใน

ระดับ ความเป็นไปได้มาก และสุดท้ายคือด้านการใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับการใช้ประโยชน์มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ตามลำดับ

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยแผนการจัดการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามหลักสูตรยกระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

\bar{x}	S.D.	เกณฑ์ร้อยละ 80	df	t	P(sig)
25.10	1.99	70.78	19	2.46	.012*

จากตารางผลการวิเคราะห์ พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยแผนการจัดการการฝึกอบรมรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานตามหลักสูตรยกระดับฝีมือ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

จากบทวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สามารถอภิปราย ดังนี้

1. ความสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ตอบสนองต่อบริบทดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Bonk & Graham, 2006; Thorne, 2003)

2. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนหลังการอบรม จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานในการยกระดับฝีมือแรงงานและส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ (พรพจน์ แสงวงดี, 2566)

3. องค์ประกอบหลักของรูปแบบการฝึกอบรม โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสนับสนุน 6 ด้าน ได้แก่ การจัดการกิจกรรม, บทบาทของผู้ฝึกสอนและผู้เรียน, หลักสูตร, อุปกรณ์ และการประเมินผล ซึ่งล้วนมีผลต่อการพัฒนาทักษะของแรงงานในเชิงประยุกต์ โดยเฉพาะในการฝึกอาชีพที่ต้องการทักษะทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ (Allen, Seaman, & Garrett, 2007)

4. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการฝึกอบรมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากในการนำไปใช้จริง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย โดยเฉพาะการรองรับผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกัน (Bersin, 2004)

5. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบผสมผสานต่อผู้เรียน รูปแบบดังกล่าวช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น และสามารถพัฒนาให้เกิดทักษะการคิดแก้ปัญหาได้ชัดเจน โดยการออกแบบกิจกรรมที่มีทั้งออนไลน์และแบบเผชิญหน้าอย่างสมดุล (Kaye, 2003; ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2550)

6. ข้อเสนอแนะในการนำไปขยายผล เพื่อการนำรูปแบบนี้ไปใช้ได้อย่างครอบคลุม ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาให้ชัดเจน

ในแต่ละบริบทของรายวิชา เพื่อให้สามารถขยายผลได้ในหน่วยงานฝึกอบรมหรือสถานศึกษาอื่น ๆ (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2556)

ข้อเสนอแนะ

1. การนำรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ ห้องเรียนพร้อมใช้ ที่มีความพร้อมทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็น สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สามารถทำให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถติดต่อสื่อสาร และเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งสืบเสาะค้นหาข้อมูลร่วมกันได้ตลอดเวลา

1.1 ในการนำรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานแรงงานไปใช้กับรายวิชาอื่น ๆ ต้องมีการกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ และกิจกรรมให้สอดคล้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ดำเนินการเรียนตามขั้นตอนของรูปแบบที่วางไว้ เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะ การคิดแก้ปัญหาของผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำให้ได้องค์ความรู้ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานเพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้กับ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน และร่วมกับสถานศึกษา สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยทั่วประเทศต่อไป

2. งานวิจัยในครั้งนี้อาจเป็นแบบแผนในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้งออนไลน์ และ ออนไลน์ แบบเดิมหรือที่ล้าสมัยในอดีต นำไปแก้ปัญหาการเรียนออนไลน์ในรูปแบบใหม่ให้กับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมาปรับใช้ได้หลากหลายรูปแบบ

3. ผู้สนใจสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรด้านการศึกษานำไปศึกษาต่อยอด นำไปประยุกต์ใช้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรภาครัฐและเอกชนและเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

4. ได้รูปแบบการฝึกอบรมแบบใหม่เกิดขึ้นในระบบการเรียนแบบออนไลน์ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบการฝึกอบรมส่งผลให้ตลาดแรงงานในไทยเป็นที่ต้องการของประชาคมโลก อันจะส่งผลสืบเนื่องต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศ ให้เจริญและรุ่งเรืองยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. (2556). อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปี 2556. สืบค้นจาก

http://www.mol.go.th/employee/interesting_information/4131

ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2550). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนต์ชัย เทียนทอง. (2554). *การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้*. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม*

แห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570). กรุงเทพฯ: สศช.

- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2556). การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ครุมี้อาชีพ. ใน สุดาพร ลักษณะียนาวิน (บ.ก.), *การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง* (หน้า 12–34). กรุงเทพฯ: สมาคมเครือข่ายการพัฒนาอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2528). *สถิติสำหรับการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Allen, I. E., Seaman, J., & Garrett, R. (2007). *Blending in: The Extent and Promise of Blended Education in the United States*. Needham, MA: Sloan Consortium.
- Bersin, J. (2004). *The blended learning book: Best practices, proven methodologies, and lessons learned*. Pfeiffer.
- Bonk, C. J., & Graham, C. R. (2004). *Handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. Pfeiffer Publishing.
- Bonk, C. J., & Graham, C. R. (2006). *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing.
- Kaye, A. R. (2003). *Learning together online: Research on asynchronous learning networks*. Routledge.
- Thorne, K. (2003). *Blended learning: How to integrate online and traditional learning*. London: Kogan Page.

